

B.A. Part—III (Semester—V) Examination
(Literature of Classical Language)
SANSKRIT LITERATURE

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— Write answers in the medium offered.

सूचना :— उत्तरे स्वीकृत माध्यमातून लिहावीत.

सूचना :— उत्तर स्वीकृत माध्यम में लिखिए।

1. Translate any **four** of the following.

16

खालीलपैकी कोणत्याही चार श्लोकांचे भाषांतर करा.

निम्नलिखित में से किंहीं चार श्लोकों का अनुवाद कीजिए।

(1) न खलु न खलु बाणः सन्निपात्योऽयमस्मिन्

मृदुनि मृगशरीरे पुष्पराशाविवाग्निः ।

क्व बत हरिणकानां जीवितं चातिलोतं

क्व च निश्चितनिपाता वज्रसाराः शरास्ते ॥

(2) असंशयं क्षत्रपरिग्रहक्षमा

यदर्यमस्यामभिलाषि मे मनः ।

सतां हि सदैहपदेषु वस्तुषु

प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः ॥

(3) अनवरतधनुर्ज्ञस्फालनकूरपूर्व

रविकिरणसहिष्णु क्लेशलेशैरभिन्नम् ।

अपचितमपि गात्रं व्यायतत्वादलक्ष्यं

गिरिचर इव नागः प्राणसारं बिभर्ति ॥

(4) अनाग्रातं पुष्णं किसलयमलूनं कररुहै-

-रनाविद्धं रत्नं, मधु नवमनास्वादितरसम् ।

अखण्डं पुण्यानां फलमिव च तद्रूपमनघं

न जाने भोक्तारं कमिह समुपस्थास्यति विधिः ॥

(5) तव कुसुमशरत्वं शीतरश्मित्वमिन्दो-

-द्वयमिदमयथार्थं दृश्यते मद्विद्येषु ।

विसृजति हिमगर्भैरग्निमिन्दुर्भूर्यूर्वै-

स्त्वमपि कुसुमबाणान्वज्रसारीकरोषि ॥

- (6) यास्यत्यद्य शकुन्तलेति हृदयं संस्पृष्टमुत्कण्ठ्या
कण्ठः स्तम्भितबाष्पवृत्तिकलुषश्चन्ताजडं दर्शनम् ।
वैक्तव्यं मम तावदीदृशमिदं स्नेहादरव्यौक्षः
पीडयन्ते गृहिणः कथं नु तनयाविश्लेषदुःखैनवैः ॥
- (7) संकल्पितं प्रथममेव मया तर्वार्थे
भर्तारमात्मसदृशं सुकृतैर्गता त्वम् ।
चूतेन संश्रितवर्ती नवमालिकेय
मस्यामहं त्वयि च संप्रति वीतचिन्तः ॥
- (8) भवन्ति नम्रास्तरवः फलागमै
र्नवाम्बुधिर्बूरविलम्बिनो घनाः ।
अनुद्ध्रुताः सत्पुरुषाः समृद्धिभिः
स्वभाव एवैष परोपकारिणाम् । ।

2. Sketch the character of 'शकुन्तला' or King 'दुष्यंत'. 16

'शकुन्तला' किंवा 'दुष्यन्त' राजाचे स्वभावचित्रण रेखाटा.
'शकुन्तला' अथवा 'दुष्यंत' राजा का चरित्रचित्रण कीजिए।

OR/किंवा/अथवा

Describe the story of 'Fifth' act of 'अभिज्ञानशकुन्तलम्' Drama.

'अभिज्ञानशकुन्तलम्' नाटकाच्या 'पाचव्या अंकाचे वर्णन करा.
'अभिज्ञानशकुन्तलम्' नाटक के पाँचवे अंक का विवरण लिखिए।

3. Write short notes on any **four**. 16

खालीलपैकी कोणत्याही चार वर टिपा लिहा.
निम्नलिखित किंहीं चार पर टिप्पणी लिखिए।

(1) धीवर प्रसंग	(4) मदनलेख
(2) विदूषक	(5) कण्वमहर्षी
(3) प्रियंवदा	(6) वनज्योत्सना

4. Explain any **four** of the following. 16

खालीलपैकी कोणत्याही चार सूत्रांचे स्पष्टीकरण लिहा.
निम्नलिखित में से किंहीं चार सूत्रों को स्पष्ट लिखिए।

- (1) षटुना षटुः ।
- (2) झलां जशोऽन्ते ।
- (3) मोऽनुस्वारः ।
- (4) विसर्जनीयस्य सः ।
- (5) तोलि
- (6) यरोऽनुनासिकेऽनुनासिको वा ।

5. Choose answers of any **sixteen** of the following.

खालील पर्याय निवडून कोणत्याही सोळा प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

निम्नलिखित में से किन्हीं सोलह प्रश्नों के उचित पर्याय चुनिए।

$$16 \times 1 = 16$$